

Västsahara

Nr 3/2008 pris 25:- Enda tidskriften i Norden om Västsahara

**Soukaina,
"försvunnen"
i tio år**

**FN-personal
förstörde
klippmålningar**

**Cannabis -
marockansk
exportvara**

TIDSKRIFTEN VÄSTSAHARA

3 2008
september

Utges av Föreningen Västsahara
och utkommer med
fyra nummer per år.

ISSN 1652-2052

Ansvarig utgivare och redaktör:

Lena Thunberg

Redaktionsråd: Jan Strömdahl,
Martin Wikström, Arto Valtonen,
Natasa Mirosovic och Monica Zak

Layout: Johan Franzon

Adress: Västsahara

c/o Afrikagrupperna

Linnégatan 21

413 04 Göteborg

tel 031 - 24 72 30

Hemsida: www.vastsahara.net

E-post: vastsahara@brevet.nu

Prenumerationer:

tel 0158 - 139 59

Privatperson: 100:-

Organisation: 125:-

Stödprenumeration: 125:-

Utländsk prenumeration: 175:-

pg 20 40 03 - 8

Föreningen Västsahara

c/o Jan Strömdahl

Mälarvarvsbacken 5

117 33 Stockholm

tel 08 - 668 88 41

070 - 438 88 41

Tryckeri: Markaryds grafiska

Omslagsbilder:

Framsida: Soukaina Jadhlo,
västsaharisk aktivist, som satt i

hemliga fångelser i 10 år

Bild: Monica Zak

Baksida: Flyktinglägret Dakhla
i Algeriet

Bild: Casper Hedberg

INNEHÅLL

"Förföljelserna är min vardag"	sid 4
Student bröt nacken	sid 7
Jytte Guteland: "Erkänn Västsahara!"	sid 8
"Frustrationen växer bland de unga"	sid 8
Västsahara har högsta prioritet	sid 10
Nordea finansierar fosfatstöld	sid 11
Greenpeace blockerade fartyg	sid 12
Invalda i Socialistinternationalen	sid 13
"FN har förlängt västsahariernas lidande"	sid 14
Cannabis - en marockansk exportvara	sid 15
"Stoppa EU:s planer för Marocko"	sid 16
Klippmålningar förstörda av FN-personal	sid 16
Västsahara-arbetet lägger in högre växel	sid 18

Nästa nummer av Västsahara utkommer i december.

Karta: Björn Eriksson

Ingen förlängning för FN-sändebudet

FN:s generalsekreterares sändebud Peter van Walsums förordnande gick ut den 21 augusti. Det har inte förlängts. Något nytt sändebud hade 14 dagar senare inte utsetts. Polisario har kritiserat van Walsum hårt för att vara pro-marockansk.

Västsaharas avkolonisering har legat på FN:s bord sedan 1966.

Folkrättsligt är frågan mycket enkel. Västsaharierna har rätt till självbestämmande och självständighet. Det som saknas är den politiska viljan hos de stormakter som sätter agendan i världspolitiken.

I den ockuperade delen av Västsahara lever idag västsaharier som i över 10 år suttit fängslade i hemliga marockanska tortyrcentraller. Många västsaharier har dött där. Flera av de före detta fångarna fortsätter att fredligt kämpa för ett fritt Västsahara. De har offrat så mycket men fortsätter ändå att utsätta sig för marockanska förföljelser. En av dem är Soukaina.

Under våren och sommaren har den marockanska polisens hetsjakt på västsahariska studenter i Marocko och människorättsaktivister i den ockuperade delen av Västsahara fortsatt.

Elwali Alkadiri kastades ut från fjärde våningen på universitetet i Marrakesh och bröt nacken.

Amnesty International har vid tre tillfällen under sommaren uttalat sig mot det marockanska våldet mot den västsahariska befolkningen.

Greenpeace protesterade i juni i Göteborg mot de svenska fartyg som under lång tid fiskat olagligt i de västsahariska vattnen.

Cannabis strömmar in i Europa och Sverige från Marocko, som kanske i höst belönas med ett tätare partnerskap med EU.

FN-personal har vandaliserat helt unika 5 000 år gamla klippmålningar, som UNESCO vägrar att klassa som världsarv.

Hur mycket stryk ska västsaharierna få?
När ska makthavarnas ögon riktas mot Marockos övergrepp?

Folksam och KPA Pension säljer hela sitt aktieinnehav i den australiska fosfatimportören Wesfarmer, meddelar Folksam i skrivande stund. Anledningen är att fosfaten kommer från den ockuperade delen av Västsahara. En positiv nyhet!

Lena Thunberg,
redaktör för Västsahara

Lena Thunberg

Polisario kritiserade FN-sändebudet

Polisarios ledare Mohamed Abdelaziz skriver i ett brev till FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon den 15 augusti att FN-sändebudet för Västsahara, den holländske diplomaten Peter van Walsum, "totalt har diskvalificerat sig som medlare i förhandlingar mellan Polisario Front och Marocko."

Van Walsum är inte opartisk utan öppet pro-marockansk, menar Abdelaziz och hänvisar till FN:s säkerhetsråds egna resolutioner, där Västsahara definieras som ett icke-självstyrande territorium med rätt till självbestämmande och självständighet enligt avkoloniseringsdeklarationen.

I en intervju i den spanska tidningen El Pais den 8 augusti säger van Walsum att "ett självständigt Västsahara är ouppnåeligt", eftersom FN:s säkerhetsråd inte kommer att påtvinga Marocko en lösning.

Sedan i juni 2007 har fyra resultatlösa förhandlingsrundor i New York skett mellan Polisario Front och Marocko på initiativ av FN:s säkerhetsråd och under ledning av Peter van Walsum. Förhandlingarna har stupat på att Marocko inte accepterar ett självständigt Västsahara utan erbjuder begränsat självstyre. Polisario kräver rätt till självbestämmande i enlighet med tidigare resolutioner i FN samt fredsplan som accepterats av både Polisario och Marocko.

Peter van Walsum efterträdde FN-sändebudet James Baker 2004.

Van Walsum förklarade i tidningen El Pais i augusti att "Polisario har den internationella rätten på sin sida" men att trettio års "grälände" inte har lett till något resultat.

Van Walsum har tidigare bland annat arbetat inom NATO i Paris och vid EU-kommissionen i Bryssel. Han var ordförande för Sanktionskommittén mot Irak 1999-2000. Han har en juristexamen från universitetet i Utrecht.

Lena Thunberg

Lena Thunberg och jag besökte det ockuperade Västsahara i mars 2008 och besökte bland annat den av militären hårdbevakade staden Smara. På vägen blev vi och alla andra stoppade i militärkontroller där vi fick visa pass och utfrågades om yrke. Framme i Smara ringde vi ett nummer och blev upplockade av en taxi. Taxin körde oss till det stora och nybyggda bostadsområdet Hay Essalam, där vi blev avsläppta och fick skynda oss in i ett av husen där flera västсахарiska människorättsaktivister väntade på oss.

På vägen tillbaka blev taxichauffören stoppad av polisen som frågade vart han kört utlänningarna. Han sade att vi ville se Hay Essalam och han hade släppt av oss där. Trots det svaret tog polisen hans taxilicens ifrån honom. När vi träffade honom några dagar senare skratade han bara och sade: "Ingen fara. Jag kommer att få mina papper tillbaka".

Soukaina i Västsahara: "Förföljelserna är min vardag"

Soukaina Jadhlo, 51, är en okuvlig kvinna som kommit till säkerhetshuset i Smara, för hon vill att omvärlden ska få höra hennes historia.

– Min familj var nomader och vi höll ofta till med våra kameler i trakten av Tirs, men vi röjde oss över stora områden. När demonstrationerna för självständighet från Spanien hade börjat, tog vi oss in till städerna och orterna i närheten, så vi kunde vara med och demonstrera. Jag var 14 år första gången. Spanjorerna hade vapen, vi hade bara våra ord och så flaggan.

– Var det samma flagga som nu?

– Ja.

När Soukaina sagt det drog hon till sig en västсахарisk flagga och kysste den. Efteråt flabbade hon glatt.

– Vi demonstrerade för att vi ville ha skola, det fanns skolor under spanjorernas tid men de var dåliga. För spanjorernas barn fanns det bra utbildning, men inte för oss. Vi visste att skolan var viktig även om vi var nomader.

Massaker

– 1975 var vi vid havet. Vi var en grupp med flera familjer och 12-13 tält och över 600 kameler, många getter och

får. Marockanska soldater anföll oss, de kom med tanks och automatvapen. De grep alla männen och förde bort dem med helikopter.

– Vi, kvinnorna och barnen, stod kvar och grät och såg hur soldaterna hällde bensin på allt vi ägde. Tälten, mattorna, husgerädet, kläderna, filtarna, ja allt vi ägde. De tände på och vi såg hela vårt liv brinna. De enda vi hade kvar var kläderna på kroppen. När allt brunnit ner vände sig soldaterna mot våra djur. De sköt alla våra djur med sina gevär. Det var en fruktansvärd syn. Den synen glömmet jag aldrig.

– Jag var 18 då, jag var gift och vi hade fått vårt första barn. Jag stod där med tårarna strömmande nerför ansiktet och såg hur de dödade djuren, kamelerna som jag kunde namnen på, getterna och fåren som var kvinnornas djur. Senare under åren i fängelse såg jag de där stora röda polarna av blod så fort jag blundade.

– Vi var 20 kvinnor, de flesta hade flera barn men jag var nygift och hade bara ett. Vi var barfota, vi hade inget att äta, maten hade också blivit uppeldad. När de marockanska soldaterna hade dödat precis alla djuren föste de in oss i militärfordon och körde oss till El Aaiún. På den tiden

såg det annorlunda ut, det fanns inte så många hus, men massor av tält i stället.

Soukaina blev släppt. Hennes man var fortfarande borta, hon visste inte om han levde. Men de hade en morfar som hade en liten affär i staden. Där kunde hon och barnet flytta in.

– Det var nu min politiska kamp började på allvar. Jag vägrade tåga. Jag talade. Jag talade om självständigheten.

– Efter flera år, helt oväntat, stod min man i tältöppningen. Jag blev inte alls rädd. Det var många som hade upplevt samma sak och trott att den som kom tillbaka var en djinn, en demon, men det gjorde inte jag. Jag tänkte: "Det är min man, han är här på riktigt. Jag blev inte alls rädd utan bara mycket, mycket glad. Också beslutsam. Jag tror att det var i den stunden jag bestämde mig för att kämpa till sista blodsdroppen."

De farliga orden

Nu följde några år som Soukaina kallar de enda normala i hennes liv. Hon och hennes man hjälpte till med affären. De fick tre barn till. Men hela tiden förföljdes de av polisen.

– Många var från hemliga polisen. Det

Soukaina satt tio år i ett hemligt marockanskt fängelse. 43 av hennes kamrater dog. Hennes man hade gift om sig när hon återvände. Barnen kände inte igen henne. Alla trodde att hon var död.

Bild: Monica Zak

kunde vara någon i kostym, eller i traditionella västahariska kläder, men jag brydde jag mig inte om vem jag talade med. Hela tiden använde jag farliga ord som Själständighet och Polisario, det gjorde jag till och med inför uniformerade poliser. Visst hade Marocko ockuperat vårt land men det fanns ett hopp under de där åren. Det var en lycklig tid, trots trakasserier. Vi hade inte haft råd att skaffa några nya djur, vi hankade oss fram. Men jag trodde att nu med Polisario kommer det att bli slut på Marockos ockupation. Snart. Jag vågade säga öppet till polis och militär: "Vi kräver vår självständighet. Jag är med i Polisario." Sen en natt, den 15 januari 1981 klockan 01.30 på natten kom polisen. De rusade in i tältet och skrek: "Du är med i Polisario." De grep mig inför mina fyra barn, den yngsta var 5 månader. De förde bort mig. Jag visste inte att det bara var mig de tog, jag trodde ju att de tog min man också och morfar. Mest grubblade jag över mina barn, vad hände med dem? Den yngste ammade jag fortfarande. Jag grubblade så jag höll på att bli tokig. Och inget fick jag veta.

– Jag fördes till ett fängelse. Sammanlagt var jag i fyra olika. Jag satt fångslad i

10 år och 7 månader. Under den tiden visste jag inget om min familj. Och de visste inte att jag levde.

– Över 300 blev gripna samtidigt med mig, den yngsta var 12 år. 43 av dem dog i fängelset.

– Det var en bitter tid. Tortyr. Miss-handel. Våldtäkter. Jag tänkte på min familj, grubblade över mina barns öde. Jag får tårar i ögonen när jag tänker på det nu.

– Varje gång man kom till ett nytt fängelse började det om, en ny omgång av tortyr, elchocker, iskallt vatten, upphängd på papegojpinne med huvudet nedåt, jag bands fast vid en stolpe med händer och fötter fastbundna vid metallpinne. Hela tiden förhör. Allt handlade om Polisario. "Vilka är med i Polisario? Vilka är de ansvariga?"

– Ibland satt jag i isoleringscell. Det var tungt. Det värsta var att jag inte visste något om min familj och inget om vad som hänt utanför fängelset, hur kampen gick.

Värst för kvinnorna

Soukaina är övertygad om att de marockanska fångelserna var värst för kvinnliga fångar.

– Det föddes 31 barn i fängelset. En

gravid kvinna delade cell med mig. När värkarna började fördes hon till tortyrkammaren. Det var ett rum på två gånger två meter som användes när vi skulle torteras. Hon tvingades ha ögonbindel under förlossningen. Hon hörde sitt nyfödda barn skrika, men hon fick aldrig se sitt barn och visste inte om det var pojke eller flicka och vad de gjorde med det. Hon blev galen efteråt, av sorgen.

– Fångvaktarna berättade inte för henne att barnet varit friskt och starkt och hade lämnats till pappan utanför fängelset. På det sättet fick familjen veta att hon levde. Men hon fick aldrig veta något om sitt barn. Hon var helt galen i ett år, sen började hon lugna ner sig, men normal blev hon aldrig.

– Första åren fick vi inga nya kläder. En del hade tunna melhafa som gick sönder och blev trasiga, andra hade av tjockare tyg som höll. De som hade av bättre tyg rev itu dem i två eller tre stycken och delade med sig. På det sättet var ingen kvinna direkt naken.

– Mens var ett stort problem. Vi fick inga bindor eller något att samla upp blodet med. Man fick torka med klänningen. Ofta var vi bakbundna och tvingades att sitta

Forts: "Förföljelserna är min vardag"

upp. När vi hade mens blev det blod på golvet. Man satt i en pöl av blod. Man skämdes. Ibland kom dom och slängde vatten över en och golvet, det var ofta smutsigt vatten. Det var kanske för att spola bort. Det var ju kiss och bajs på golvet också, eftersom vi inte fick gå på toaletten när vi behövde utan bara två gånger om dagen.

– En gång, minns jag, kom en vakt in med en stor kruka med iskallt vatten, det var fullt av isbitar. Han hällde det över mig. Jag tror att syftet var att jag skulle bli sjuk och dö.

– Det var i det sista fängelset jag förts till, det låg högt uppe i Atlasbergen. 1 400 meter över havet. Kylan var det värsta. Mina tänder skallrade oavbrutet av källden. Det var så mycket snö ibland att man inte fick upp celldörren. När vi gick ut nådde snön upp på halva benen.

– Där blev jag allvarligt sjuk. Under ett och ett halvt år kunde jag inte gå. Förslamad i halva kroppen, jag hade nog fått ett slaganfall. Jag hade astma, diabetes och reumtism. Flera gånger hade jag influensa. Men bara en enda gång på nästan 11 år, det var 1987, kom det en läkare som tittade på mig och de allvarligaste fallen.

Fantasierna som fick mig att överleva

– Hur jag överlevde? Jag försökte tränga undan minnesbilderna av kameleterna och djuren som dödades och pölarna av blod efter dem. Och jag försökte tränga undan minnet av den gången jag blev gri-

pen och släpades ut ur tältet och mina barn grät. För att slippa de där minnena försökte jag se andra saker för mig. Jag tvingade mig att tänka hela tiden: Jag kommer att överleva. Jag kommer att överleva. Jag kommer att leva i ett fritt land.

– Jag föreställde mig att jag red på en kamel genom ett ökenlandskap, det var vackert och stilla, fridfullt. Men min absoluta favoritfantasi var att jag åkte bil genom ett fritt Västsahara, vi blir inte stoppade för det finns inga militärkontroller längre, i baksätet på bilen sitter mina fyra barn och skrattar. Det var de här fantasierna som fick mig att överleva.

Från okänt fängelse till lyxhotell

År 1991 fick de västsahariska fångarna plötsligt veta att de skulle släppas.

– Det var många som agerat för oss fick jag veta efteråt, Madame Mitterand, Spanska Röda Korset och FN:s avdelning för mänskliga rättigheter. Det var för att världens ögon riktats mot Marocko på grund av frågan om folkomröstningen om Västsahara och Marocko hade givit vika för påtryckningarna utifrån.

– Vi som satt i fängelset visste inget om det här. Men vi var inte lika smutsiga och lusiga och trasiga som tidigare. Det hade blivit lite bättre förhållanden. De första åren fick vi inga kläder, ingen dusch.

– Nu sade våra fångvaktare plötsligt: "Tiden har kommit för er att lämna fängelset." 323 av oss levde, 43 hade dött i fängelset.

De frisläppta fångarna bussades till ett femstjärnigt hotell, där de stirrade storögt på hotellpoolen, blommorna, den vackra trädgården. Inne i matsalen väntade en överdådig måltid.

– De hade till och med skaffat kamelkött för vi var ju från Västsahara där kamelkött är den största delikatessen. Det fanns alla maträtter jag fantiserat om under åren av hunger i fängelset. Men jag kunde inte äta. Jag hade ingen lust att äta marockanernas mat. Jag tänkte: "De vill muta oss med den här festen. De vill få oss att tiga." Jag stirrade på all den goda maten, på alla läckerheterna, men tänkte i stället på allt det äckliga som de tvingat mig att äta under alla fängelseåren.

– Jag och en annan kvinna fick stanna plus en grupp med män. Det var viktiga män, en var bror till den nuvarande presidenten. Han var advokat. Vi ansågs vara en farlig grupp som man skulle försöka

påverka innan vi släpptes. De andra fick åka tillbaka hem till Västsahara, men vi fick bo på ett lyxhotell i Rabat. Varje dag kom personer som försökte påverka oss. Vi trodde att vi skulle få åka hem. Jag tänkte på mina barn hela tiden, jag ville se mina barn, hålla om dem. Om de nu levde. Jag visste ju ingenting om dem eller vad som hänt i mitt land under åren jag var inlåst. En dag blev vi förda till en stor och luxuös sal. Man hade sagt till oss att vi skulle få träffa inrikesministern. Guvernören kom och sade att tyvärr hade ministern inte tid att träffa oss. Vi fick mat och blommor, men vi fick inte tala!

– Två av de frisläppta fångarna stannade i Rabat, de hade blivit påverkade av alla löften. Till oss sade de: "Ni ska stanna, ha lite semester", men vi sade: "Nej. Vi vill hem. Antingen får vi åka hem till Västsahara eller också får ni ta oss tillbaka till fängelset." Till slut släppte de iväg oss. Vi var 28 män, 2 kvinnor. Vi åkte buss söderut. När vi kom till El Aaiún visste alla att vi skulle komma. Jag tänkte på min man och mina fyra barn. Skulle de vara där och möta mig? Det var mycket folk men ingen utländsk press, vårt Västsahara visade sig vara förbjudet att besöka.

Mannen tvångsgift

– Med bultande hjärta klev jag ur bussen. Det var då jag fick veta att min man var omgift. Han hade tvingats skriva under skilsmässopapper, tvångsgifts med

Ökenstaden Smara, nära den beryktade minnerade muren, är full av marockansk militär. Bild: Lena Thunberg

Det är förbjudet att visa den västsahariska flaggan. En ungdom passar på, när inga poliser syns till. Bild: Lena Thunberg

en ny kvinna. Alla gifta kvinnor hade blivit skilda, när de satt i fängelset. Men där stod mina barn och väntade. Inte fyra, utan tre. Bebisen, den som vara bara 5 månader när jag fängslades, hade dött strax efteråt för ingen hade kunnat amma bebisen. De andra tre var där, 15, 13, 12 år gamla nu. De kände inte igen mig, de hade aldrig sett mig på foto. Dessutom hade de inte vetat att deras mamma levde. Jag kände igen en av flickorna. Hon hade skadat ett finger när hon var liten. När jag såg en flicka med ett finger som var smalare än de andra visste jag, det där är min dotter! Jag kramade och kysste dem, kysste och kramade. Men jag grät inte. Jag var bara svindlande lycklig.

– Min äldsta son Chej var den enda som trott att jag fortfarande levde. Han hade gått till en häxa som spätt honom. Hon hade sagt: "Din mamma lever." Det hade han trott på.

– Vilken omtumlande dag. Jag fick veta att min man var gift med en annan kvinna. Mina föräldrar och syskon bodde i flyktinglägren i Algeriet sedan 1975. Den enda släkting som fanns kvar var en kusin.

– Allt det här var ett svårt slag för mig. Jag flyttade in hos kusinen tillsammans med mitt äldsta barn, pojken. Men flickorna bodde kvar hos sin pappa.

Förföljelserna är min vardag

– Sen dess har jag blivit förföljd för att jag suttit i fängelse, men också för att jag omedelbart började arbeta politiskt igen. De svåra åren i fängelset har styrkt mig, jag måste fortsätta. Jag har demonstrerat, blivit slagen, arresterad, släppt igen. Jag flyttade till Smara. Det blev ingen skillnad. Här finns det militärer överallt, förföljelserna är min vardag. Men nu bor jag tillsammans med mina två döttrar, de är gifta. Min son flydde från det ockuperade Västsahara och bor i lägren sedan 2005.

– I fängelset fantiserade jag om att mitt land skulle vara fritt. Det är det inte. Och militärkontrollerna är kvar. Men jag håller fast vid beslutet jag tog den där gången när jag var ung – jag ska kämpa med mina ord till sista blodsdroppen.

Monica Zak

Sedan den här intervjun gjordes i mars 2008 blev Soukaina inbjuden till Frankrike för att delta i en konferens om mänskliga rättigheter. Hon vägrades visum av franska ambassaden.

Förföljelserna fortsätter Student bröt nacken

Den marockanska polisen kastade ut den 23-årige sociologstudenten Elwali Akadimi från fjärde våningen på universitetsområdet i Cadi Ayyad Marrakesh University den 17 maj. Elwali bröt nacken och är i stort sett förlamad från halsen och ner.

I april startade studentdemonstrationer vid universitetet i Marrakesh. Beväpnade marockanska gäng hade anfallit västsahariska studenter. Polisen ingrep mot studenterna. I mitten av maj startade nya protester, denna gång av marockanska studenter, som hade blivit matförgiftade av mat från studentkafeterian.

Den 14 och 15 maj demonstrerade marockanska och västsahariska studenter gemensamt mot universitetsledningen. De västsahariska studenter krävde att diskrimineringen av dem ska upphöra.

Marockansk polis stoppade protestmarschen, studenterna återvände till campusområdet, där de höll appelltal. Polisen omringade campusområdet och stormade området efter att ha använt targas.

Tre studenter, en av dem marockan, kastades ut från fjärde våningen. Elwali är den som fick allvarligast skador.

Många studenter greps men 18 studenter fängslades på polisstationen, där de torterades under förhör.

Flera studenter fick sina studentrum sönderslagna av polisen och dokument beslagtagna. Campusområdet förvandlades till en militärbarack och studenterna tvingades lämna det. Många studenter kunde inte hitta andra bostäder och lämnade Marrakesh. Därför missade de viktiga examina.

Den 22 maj, efter en nackoperation, överfördes Elwali till en speci-

Elwali Akadimi är delvis förlamad efter att ha kastats ut från fjärde våningen. Bild: www.vest-sahara.no

alklinik i Casablanca för att få bättre vård, vilket är mycket dyrt för familjen.

En snabb insamlingsaktion av norska Stötte-komiteen for Vest-Sahara och Föreningen Västsahara gjordes och pengarna, cirka 1 000 euro, överlämnades till Elwalis anhöriga i juni.

De 18 studenterna är fortfarande fängslade. De hungerstrejkade i 46 dagar för att de inte fick någon vård för sina skador och för att de inte hålls åtskilda från vanliga kriminella.

Amnesty International krävde i en rapport i juli att studenterna ska skyddas, tortyranklagelserna utredas, en oberoende granskning ske och att studenterna ska få träffa advokater och anhöriga.

Amnesty protesterar också i en rapport i juni mot att människorättsorganisationen ASVDH:s generalsekreterare Brahim Sabbar, som frigavs i juni efter två års fängelse, fortsatt trakasseras. Brahim Sabbar var hemligt fängslad i 10 år på 80-talet. Människorättsorganisationer som CODESA och ASVDH får inte registrera sig. Yttande-, åsikts-, mötes- och organisationsfrihet finns inte för västsaharier som förespråkar självbestämmande för Västsahara, konstaterar Amnesty.

Lena Thunberg

Jytte Guteland, SSU: "Sverige, erkänn Västsahara!"

SSU har länge arbetat med vår systerorganisation UJSARIO för ett fritt Västsahara. I sommar har för andra året i rad en delegation med volontärer från SSU varit i flyktinglägren i Algeriet och hjälpt till. Under tre veckor arbetade de med att förbättra den humanitära situationen och ordna utbildningar och fritidsaktiviteter för barnen och ungdomarna i lägren. Jag besökte själv de västsahariska flyktinglägren i samband med detta och fick uppleva de tuffa förhållanden som de västsahariska flyktingarna lever under. Det var en obeskrivlig resa där jag med egna ögon fick se hur brutalt den marockanska ockupationen slår. Där fick jag se hur svåra förhållanden är i lägren, men ändå är hoppet om en ljusare framtid hela tiden närvarande.

I över 30 år har den marockanska armén ockuperat två tredjedelar av Västsahara. Trots inbördeskrig, FN-ingripande och protester från omvärlden har inte Marocko dragit sig tillbaka från Västsahara. Istället har man bara fortsatt att misshandla civilbefolkningen. Brutala övergrepp på studenter har rapporterats från universitetet i Marrakech. En av studenterna som greps och misshandlades efter en fredlig demonstration är vår vän Rabab Amidane, som jag träffade när hon besökte Sverige tidigare i år. Rabab är från Västsahara och under hennes besök här pratade vi om de förhållanden som västsaharerna lever under. Det var fasansfulla berättelser om studenter som kastats ut från andra våningen vid studentbostäderna, om brutal misshandel och om människor som kämpar med fara för sina liv.

Marocko bryter inte bara mot de

mänskliga rättigheterna, man tömmer också Västsahara på naturresurser. Protester mot Marockos plundring slås kraftfullt ner och de protesterande vädjar nu till omvärlden om hjälp att skydda Västsaharas naturresurser och rika fiskevatten samt sätta tryck på de marockanska ockupationsmyndigheterna. Enligt FN får de västsahariska havsresurserna utnyttjas bara om inkomsterna kommer den västsahariska befolkningen tillgodo, en hållning som delas av den svenska regeringen. Samtidigt förbereder EU:s utrikesministrar ett förmånligt partnerskapsavtal för Marocko.

SSU anser att EU måste vara tuffa i de fortsatta förhandlingarna med Marocko och utöva påtryckningar för att förbättra situationen för Västsaharas folk. Det är rimligt att EU kräver motprestation i avtalet. Det är rimligt att man ställer hårda och villkorslösa krav på Marocko att följa FN:s ursprungliga plan för processen. Planen innebär en folkomröstning och en sannolik självständighet för Västsahara. Om Marocko inte går med på detta, bör EU:s fiskeriavtal omprövas och frågan om att ge Marocko ytterligare fördelar genom en mer förmånlig samarbetsform skrotas.

SSU:s främsta mål framöver är att övertyga den socialdemokratiska partikongressen 2009 att erkänna ett fritt Västsahara. Det är ovärdigt att Sverige fortfarande på 2000-talet blundar när länder ockuperas. SSU kommer att fortsätta kampen för ett fritt Västsahara.

Jytte Guteland
Förbundsordförande SSU

SSU vid muren:

"Frustrationen"

På senare år har den västsahariska frågan klättrat på SSU:s internationella dagordning. Idag befinner den sig längst upp sida vid sida med Palestinafrågan. I juni månad i år skickade SSU för andra året i rad ner en volontärgrupp för att tillbringa tre veckor i de västsahariska flyktinglägren utanför den algeriska staden Tindouf. Jag hade privilegiet att åka ner i år igen, den här gången som delegationsledare för gruppen. Tillsammans med sju andra underbara SSU:are bar det av till öknen. Med oss under resans första dagar hade vi SSU:s ordförande Jytte Guteland, vår internationella ombudsman Magnus Manhammar samt Johan Büser som bland annat är ansvarig för Afrikapolitiken i SSU:s förbundsstyrelse.

Att komma tillbaka ner till öknen kändes som att komma hem igen. Det västsahariska folket är bland det gästvänligaste folket jag mött, och vi behandlades alla som en del av deras familjer. Resan var fullspäckad med intressanta möten med västsahariska ungdomar, ministrar, kvinnonätverk och presidenten. Förutom att informeras om deras kamp och deras situation anordnade vi också pass i feministiskt självförsvar, engelska och diskuterade organisationsutveckling. Resan bjöd på minnen för livet; både politiska och sociala. Särskilt speciellt var det att följa EM i fotboll i öknen tillsammans med västsahariska ungdomar - och att se deras skadeglädje när Sverige förlorade matchen mot Spanien!

SSU:s ordförande Jytte Guteland och Natasa Mirosovic, ledare för SSU:s delegation till flyktinglägren i juni 2008. Bild: Magnus Manhammar

Nära muren, som marockanerna har byggt och som delar Västsahara i en västlig ockuperad del och östlig befriad del. Muren är cirka 200 mil lång. En marockansk soldat skimtar i bakgrunden. Bild: Natasa Mirosovic

växer bland de unga”

Årets delegation fick möjlighet att besöka det befriande området. Destinationsorten var staden Tifariti där vi spenderade fyra dagar. Resan dit var allt annat än lätt men den var värd allt besvär. Vår resa började fem på morgonen och pågick i mer eller mindre tio timmar. På obefintliga vägar i öknen färdades vi i två jeepar med packning och mat för fyra dagar. Vetenskapen om att man färdades genom ett minbelagt område i kombination med avsaknaden av riktiga vägar gjorde det omöjligt att sova eller slappna av under resans gång. Den enda vilan vi fick var siestan som spenderades i skuggan av träd utan blad.

Halvvägs till Tifariti stannade bilarna mitt i öknen och vår guide Chej pekade mot vad som först såg ut att vara en sandkulle. Några sekunder senare insåg vi att vi stod mittemot den vedervärdiga muren som delar Västsahara i två delar. Inte långt efter vår insikt uppenbarade sig en marockansk soldat på muren. Hela delegationen samt våra västsahariska vänner stod några minuter efter det runt en västsaharisk flagga och viftade med händerna formade som fredstecken. Min västsahariska ”bror” Sidati blev mitt under allt ståhej tyst och blickade sorgset ut mot muren. Han lutade sig en aning närmre mig och viskade ”på ett fält precis som detta dog min pappa”. Det var ungefär fem kilometer mellan oss och marken som Sidatis pappa dog för att återfå. Vi stod så nära det ockuperade Västsahara men var

ändå så långt borta. Det västsahariska folket har en sådan livsglädje och är så gästvänliga att man stundvis glömmer bort sorgen de fått uppleva och under vilka svåra förhållanden de lever. Men i just det ögonblicket gick det inte att undgå frustrationen och sorgen som fanns i Sidatis blick. Vår delegation hade fått uppleva den blicken hos alltför många personer alltför många gånger under vår resa.

Kampen för ett fritt Västsahara måste intensifieras snabbt för att förhindra att fler västsaharier dör eller förlorar någon i konflikten. Frustrationen börjar växa sig allt starkare bland ungdomar som Sidati, som vuxit upp i öknen utan att någonsin fått se sitt hemland och vars familjemedlemmar dött i kampen för ett fritt Västsahara. Jag fruktar att omvärldens tystnad, att Sveriges tystnad, kommer att resultera i att jag om några år står på samma plats och berättar för någon om Sidati, en kille jag en gång kände som dog på ett fält precis som det jag stod vid i somras.

Vi arbetar emot klockan, och den vetenskapen får oss inom SSU att arbeta ännu hårdare med den västsahariska frågan. Vårt Västsaharanätverk växer sig allt starkare och vi lovar att arbeta så mycket som vi bara kan, tillsammans med de övriga Västsaharanätverken i Sverige, för att åstadkomma den politiska gnistan som behövs för att Sverige en gång för alla ska erkänna Västsahara. Sahara Libre!

Natasa Mirosovic, SSU

Malmös S-studenter i debatt om Västsahara

Malmös S-studenter anordnade en paneldebatt om mänskliga rättigheter och ockupationen i Västsahara på Malmös högskola den 23 april. Intresset var stort. Debatten lockade mer än 40 nyfikna studenter som ville lära sig mer om Afrikas sista koloni.

I panelen satt Brahim Mokhtar, Polisario:s representant i Sverige, Norge och Finland, Hillevi Larsson, koordinatör för Västsaharafrågan i riksdagen och Johan Moström, Västsaharaansvarig i Olof Palmes internationella center. Moderator var Mohamed Hama Ali från SSU.

Debatten berörde många olika aspekter kring konflikten och det lämnades mycket utrymme för deltagarna att ställa frågor. Betydelsen av ett svenskt erkännande av Västsahara lyftes fram från flera håll. Brahim Mokhtar poängterade att stödet för kampen för frihet och självständighet sällan kommer från regeringar utan från folket. Det arbete som bedrivs med att uppmärksamma allmänheten är därmed inte bara viktigt utan kanske även avgörande.

Mohamed Hama Ali, SSU

Magnus Manhammar, internationell sekreterare SSU, i flyktinglägren. Bild: Natasa Mirosovic

Västsahara har högsta prioritet

Trots att intervjun sker per telefon, hörs det att Magnus Manhammar är tagen efter sitt andra besök i Västsahara. Han såg den av Marocko byggda ökenmuren. En vall av sand som bara fortsätter kilometer efter kilometer och där vidsträckta minfält, med synliga och gömda minor, påminner om konflikten.

– Det känns överkligt att denna mur finns. Än värre är att det fortfarande idag finns kolonier, säger SSU:s internationelle sekreterare Magnus Manhammar.

Det är inte en allmänt känd konflikt, så det går inte att anklaga SSU för populism. Få svenskar känner till att Västsahara är Afrikas sista koloni. Men det kan vara så att Västsahara kan komma att bli en viktig faktor, inte minst i nästa riksdagsval. När jag lyssnar på vad Magnus Manhammar berättar om Västsahara, så inser jag att här finns fröet till något.

På kort tid har SSU tryckt på för att få in befrielse rörelsen Polisario i Socialistinternationalen. Västsahara har fått högsta prioritet av SSU-kongressen och en mängd seminarier och besök har genomförts.

– Vi jobbar för att Sverige ska erkänna Västsahara som nation, säger Magnus Manhammar.

Det låter nästan som att vinna nästa riksdagsval blott är ett medel för att kunna erkänna Västsahara, när Manhammar berättar om ungdomsförbundets mål.

Att Västsahara-frågan inte har varit den viktigaste frågan inom s-rörelsen, det medger han, och bland en och annan etablerad s-politiker har det rynkats på ögonbrynen. Men motstånd är till för att övervinnas.

– Mona Sahlin är väldigt tydlig i denna fråga. Hon är beredd att gå långt, säger han.

Och detta är fröets kärna: En partiledare som stödjer det som ungdomsrörelsen brinner för.

När SSU:arna nyligen deltog i ett internationellt läger i Frankrike, tryckte Magnus Manhammar och hans kamrater på. Nu börjar "SSU:arna" i Europa att ta till sig Västsahara-frågan.

Arto Valtonen

Utrikesutskottet:

Liten chans att påverka EU

Västsahara är ockuperat. Västsahara är ett icke självstyrande område som ska avkoloniseras. Västsaharierna har rätt till självbestämmande. Ansträngningar för en folkomröstning måste fortsätta.

Det skriver riksdagens utrikesutskott i sitt betänkande i maj. Sverige är för ett

utökat FN-mandat när det gäller övervakning av de mänskliga rättigheterna. Men när det gäller "förutsättningarna för att få till stånd en ändrad syn från EU:s sida på Västsaharafrågan bedömer Utrikesdepartementet att det i dag inte finns stöd inom EU för en reviderad EU-policy eller för att öka EU:s aktiva medverkan i ansträngningarna att lösa konflikten."

Utrikesutskottet beklagar också att endast Sverige röstade emot EU:s fiskeavtal med Marocko, där de västsahariska fiskevattnen inte var uteslutna.

Utskottet konstaterar att förutsättningarna för ett svenskt erkännande av staten Västsahara är att det finns ett definierat territorium, en fast befolkning samt en regering som har kontroll över territoriet.

Utskottet konstaterar också att förhandlingarna mellan Marocko och Polisario varit resultatlösa.

Västsahariska ungdomar i huvudstaden El Aaiún.

Text och bild: Lena Thunberg

Ny svensk ambassadör i Algeriet

Eva Emnéus har utnämnts till ny svensk ambassadör i Algeriet. Hon är generalkonsul i Gdansk i Polen och har tidigare haft poster inom utrikesdepartementet i Kinshasa, Riga och Beijing. Eva tillträder sin tjänst under hösten och efterträder Helena Nilsson.

*

Vykortskampanjen upphör

Vykortskampanjen för försvunna västsaharier, organiserad av den schweiziska organisationen BIRDSHO och som har pågått under flera år, har upphört meddelar Föreningen Västsahara.

Utanför El Aaiúns hamn går transportbanden för fosfaten ut i havet, där det är tillräckligt djupt för fartygen, som lastar ombord stöldgodset för vidare transport. Bild: Lena Thunberg

Nordea finansierar fosfatstöld

Nordea erkänner att de finansierar det företag, som anklagas för att frakta stulen fosfat. Det bekräftar Nordeas presschef Helena Östman.

– Nordea har riktlinjer för ansvarsfulla investeringar och har också skrivit under FN:s principer gällande investeringar. Detta står knappast i samklang med att medverka till att det ockuperade Västsahara töms på fosfat, säger Jan Strömdahl, ordförande i Föreningen Västsahara.

I ett kort uttalande bekräftar Nordeas presschef Helena Östman att banken lånar ut pengar till företaget Investeringsgruppen Danmark, som hyrt ut fartyget Ocean ID till rederiet Pacific Basin. Enligt Western Sahara Resource Watch genomförde Pacific Basin minst tio utskeppningar av fosfat från det ockuperade Västsaha-

ra under 2007. Eftersom priset på fosfat har stigit kraftigt och då varje fartyg kan lasta rejält med fosfat, är det enorma belopp som omsätts. Av det skälet är det intressant för Nordea att låna ut pengar. Företagen som deltar i trafiken är självfallet medvetna om att det bedrivs ett intensivt arbete för att skydda Västsaharas resurser. Många företag som varit involverade i Västsahara, har dragit sig ur, vilket rederierna vet. De kan därför kräva en väl tilltagen avgift för skeppsfrakten av det statligt ägda marockanska företaget, som säljer fosfaten.

Nordeas presschef menar att Pacific Basin är ett välrenommerat rederi och det inte är olagligt för fartyg att trafikera vattenet runt Västsahara. Helena Östman påpekar att Nordea självklart inte ska finansiera illegala aktiviteter vilket också framgår av låneavtalen.

Men Nordea får mothugg av Jan Strömdahl och Ronny Hansen, ordföranden i de svenska och norska solidaritetsorganisationerna för Västsahara. De har skickat ett öppet brev till regeringarna i

Sverige och Danmark, Investeringsgruppen Danmark, rederiet Pacific Basin, Nordea och till den danska skeppsredareföreningen.

– Flera andra rederier har dragit sig ur, när de insett vad det handlat om. Västsaharas resurser är skyddade enligt internationell lag, vilket utrikesminister Carl Bildt påpekade i riksdagen förra året, säger Jan Strömdahl. Han hoppas att Nordeas koncernledning tar till sig informationen som de lämnat i sitt brev.

Jan Strömdahl och Ronny Hansen pekar på att exempelvis Öhman fonder sålde sitt innehav i den australiska fosfatimportören Wesfarmers, som handlat med fosfat från Västsahara.

– Flera stora oljebolag har lämnat Västsahara. Att utvinna naturresurser från ett ockuperat land är stöld, säger Jan Strömdahl.

De båda norska rederierna Arnesen Shipbrokers och R-Bulk drogs sig ur fosfatutskeppningarna från Västsahara i november 2007, respektive maj 2008. Rederierna bad via norska medier om ursäkt och lovade att det aldrig skulle ske igen.

Tidskriften Västsahara har ställt frågan till statsminister Fredrik Reinfeldts presssekreterare Edvard Unsgaard, om regeringen tycker det är acceptabelt att statligt delägda Nordea finansierar företag, som anklagas för delaktighet i plundring av Västsaharas resurser.

I skrivande stund har regeringen inte besvarat tidskriften Västsaharas frågor.

Nordea Danmarks presschef Claus Christensen ger exakt samma svar som Helene Östmann, att det inte är olagligt att segla i Västsaharas vatten. Nordea vill inte besvara hur de ser på frågan att frakta stulen fosfat från det ockuperade Västsahara.

Simge Aksoy är chartrat av det norska rederiet Gearbulk och lossar här fosfat från Västsahara på Nya Zeeland den 23 juni. Bild: Noel Peterson/www.wsrw.org.

Arto Valtonen

Den Göteborgsägda fiskebåten Nordic IV har fiskat länge i Västsaharas vatten. Båten saknar fartygstillstånd samt rätt att fiska där. I höst fattas beslut om eventuellt åtal. Bild: Greenpeace

Greenpeace blockerade piratfiskefartyget

Greenpeace blockerade fiskefartyget Nordic IV i Fiskebäcks hamn i Göteborg under drygt ett dygn i juni. Nordic IV är ett svenskt piratfartyg som fiskat olagligt i Västsaharas vatten. 20 Greenpeaceaktivister hindrade Nordic IV från att lämna hamnen i Fiskebäck genom att blockera kajen och ha aktivister i gummibåtar. Fiskefartyget Nordic IV är bara en av de stora industritrålare som rovfiskar i Afrika och utarmar fiskbestånden med förödande effekter som inte bara förstör havsmiljön utan också livsvillkoren för lokalbefolkningen som blir bestulna på både arbetstillfällen och livsmedel.

Nordic IV är sedan i juni såld till nya

norska ägare. De svenska ägarna har ersatt båten med en ny som eventuellt också fiskar i Västsaharas vatten. De företrädare för ägarna jag pratade med var mycket upprörda över aktionen. De "kände inte till" att Västsahara är ockuperat av Marocko utan kommenterade det med att "vi lägger oss inte i politiken" och refererade till lokalbefolkningen i Dahkla som marockaner. Ägarna såg sig som hjältar som gav befolkningen inkomstmöjligheter och jag fick höra att "innan vi kom hade de inte ens tandborstar".

Eftersom EU:s fiskeflotta är dubbelt så stor som den borde vara, och 88 procent av fiskbestånden i EU är överfiskade,

använder EU tredjelandsavtal, t.ex. med Marocko, för att exportera fiskeflottans överkapacitet. Tredjelandsavtalet med Marocko är mycket omstritt då det ger EU:s båtar tillträde till vattnen utanför Västsahara. Sverige röstade som enda EU-land emot avtalet på grund av brottet mot folkrätten. Skattebetalare i EU betalar subventioner för att detta rovfiske i afrikanska vatten ska kunna fortgå. Nordic IV saknar dock tillstånd från Fiskeriverket, såväl som från EU och fiskar alltså olagligt. Nordic IV är polisanmäld av Fiskeriverket och förundersökning pågår.

Nordic IV flaggade om i december 2007 från Sverige till stillahavsnationen Cook-öarnas flagga och ägarförhållanden är dolda i skatteparadiset Guernsey i Engelska kanalen. Oavsett hur de svenska ägarna sopat igen pappersspåren så lämnar de tydliga spår i havet och bidrar till att förlänga den väpnade konflikten i Västsahara. Greenpeace kräver att båtens ägare åtalas och straffas.

Förvaltningen av fiskresurser i EU och globalt har havererat, dels på grund av piratfisket och dels på grund av politikernas oförmåga att hantera överkapaciteten i flottorna. I Sverige pågår nu ansträng-

Nordic IV såldes i juni till norrmän. Bild: Greenpeace

Invalda i Socialistinternationalen

Polisario valdes in som observatör i Socialistinternationalen (SI) i Aten tidigare i somras.

Ett viktigt erkännande från den globala arbetarrörelsen, anser socialdemokraternas internationella sekreterare Ann Linde.

Polisario har ansökt om medlemskap sedan 1992 och får nu som observatör tillträde till alla Socialistinternationalens möten.

Det har tagit 16 år för Polisario att bli observatörer i Socialistinternationalen och trots den långa väntetiden, skedde inte valet utan motstånd. Att USFP, Marockos "sossar", var emot är ingen oväntad nyhet. Men även andra partier

var motståndare.

– Eftersom många partier har nära relationer med medlemspartiet i Marocko, som ju drivit på en social och jämställd utveckling i Marocko, har frågan varit svår, säger Ann Linde.

Svenska socialdemokrater har tidigare protesterat då SI haft medlemsmöte i Casablanca, eftersom Polisario då inte bjudits in. Men motståndet mot att välja in Polisario, bröts framförallt ner av de unga inom socialdemokratien.

– De som verkligen ska ta åt sig äran är SSU:s ungdomsinternational IUSY, som drev igenom beslutet, menar Ann Linde.

Arto Valtonen

Västsahariska fiskare överfölls

Förtrycket och brotten mot de mänskliga rättigheterna tog inte sommarsemester i det av Marocko ockuperade Västsahara. Som tidigare är västsahariska studenter en måltavla för den marockanska polisen, men nu angrips också den västsahariska fiskebefolkningen.

Den 24 juli arresterades juridikstuderanden Maliha Elmahjoub av marockansk polis på hotell Najib i Agadir och är försvunnen sedan dess. Han hade i sällskap med den italienske domaren Nikola Quantrano följt rättegången mot åtta västsahariska politiska fångar. Maliha Elmahjoub är bland annat medlem av människorättsorganisationen CODESA och har deltagit i protester mot den marockanska ockupationen vid universitetet i Marrakech. När domare Quantrano begärde att få veta vart Maliha förts, uppgav de marockanska myndigheterna sig inte känna till att han fångslats eller var han finns.

Den 21 juli anföll hundratals marockanska bosättare, de flesta med arbete i fiske och fiskindustrin, lokala västsahariska fiskare och fiskhandlare i den lilla staden Itrefth, tio mil från hamnstaden Dakhla. De anfallande var beväpnade med knivar, päkar, yxor och bensin. Mer än 60 västsaharier uppges ha blivit sårade, varav minst tjugo fick uppsöka sjukhus. En liknande attack skedde i när-

belägna Um Tunfi.

Observatörer tror att attacken är ett led i att driva bort de infödda västsaharierna från fiskesektorn. Mindre än två veckor tidigare arresterade och torterade den marockanska polisen tre personer i staden Dakhla. De gripna hade deltagit i protester mot den hänsynslösa exploateringen av de västsahariska havsresurserna som sker av den marockanska ockupationsmakten. Måltavlan för protesterna var den lokala "paschan", som samarbetar med en rad lokala affärsmän. Polisen attackerade även en efterföljande stöddemonstration för de gripna, och skadade nio demonstranter. I Dakhla deltar mer än 6 500 båtar i kustfisket för att förse den stora och växande konservindustrin med råvaror.

De protesterande vädjade till omvärlden att ingripa och skydda de rika fiskevattnen utanför Västsahara och sätta tryck på de marockanska ockupationsmyndigheterna.

Enligt FN får de västsahariska havsresurserna utnyttjas bara om inkomsterna kommer den västsahariska befolkningen till godo, en hållning som delas av den svenska regeringen.

Sören Lindh
VästsaharaAktionen

Nordic IV

ningar för att delvis med EU-pengar skrota halva trålfiskeflottan. Tidigare försök har misslyckats kapitalt.

Inför reformen av EU:s gemensamma fiskeripolitik 2012 kräver Greenpeace att:

- överkapaciteten i fiskeflottan försvinner,
- tredjelandsavtalen helt görs om så att den först och främst hjälper till att bygga upp trovärdig och självständig fiskeriforskning och förvaltning i samarbetsländerna innan någon fisk kan tas till EU,
- att allt fiske måste förvaltas i enlighet med ekosystemprincipen, det vill säga att fisk även är en väsentlig del av havsmiljön och inte bara en handelsvara,
- att stora marina reservat skapas så att fiskbestånd och havsmiljö kan återhämtas,
- att subventionerna till fiskeindustrin försvinner,
- att piratfisket stoppas,
- att miljövidriga fiskemetoder som t.ex. bottenträning förbjuds.

Staffan Danielsson
Oceans Campaigner
Greenpeace

”FN har förlängt västsahariernas lidande i 17 år”

Namn: Brahim Mokhtar

Ålder: 55 år

Född: i El Aaiún, (idag i det ockuperade Västsahara)

Familj: Både i det ockuperade Västsahara och i flyktinglägren.

Vad är din bakgrund inom Polisario?

– Ända sedan de tidigare åren, 1975, har jag jobbat för Polisarios utlandstjänst. Jag har vid flera tillfällen varit Polisarios representant i olika länder, nu senast i Storbritannien.

Vad går ditt jobb i Stockholm ut på?

– Mitt jobb är att väcka uppmärksamhet och finna stöd för vår frihetskamp i de nordiska länderna.

Vilka förväntningar har du på ditt jobb?

– De nordiska länderna överlag, och i synnerhet Sverige, är kända för sin respekt för demokrati, mänskliga rättigheter och internationell rätt. Därför förväntar jag mig att kunna förstärka och öka det stöd vi redan får från dessa länder. Jag är övertygad om att det stödet kan bidra till en lösning på Västsaharakonflikten, med utgångspunkt för en fri och rättvis folkomröstning för det västsahariska folket.

Vilken effekt kommer EU:s Medelhavs-

union, som Frankrikes president Nicolas Sarkozy föreslagit, ha på Västsahara?

– Frågan om Västsahara handlar om avkolonisering, vilket finns med på FN:s och säkerhetsrådets agenda. Medelhavsunionen har nyligen lanserats och jag tror inte att Västsahara finns med bland dess prioriterade frågor, men vi förväntar oss att denna regionala gruppering inte kommer att avvika från internationell rätt när den måste tackla frågan om konflikten i Västsahara.

Vad står ”avancerad status” för när EU för samtal om samarbete med Marocko?

– Marocko har ännu inte fått ”avancerad status” med EU, men om man skulle få det, tror jag att det kommer att handla om mer ekonomiskt samarbete. Jag upprepar att jag inte kan föreställa mig att EU öppet skulle stödja Marocko i Västsaharafrågan, eftersom man då skulle bryta mot de internationella lagar inom vilka frågan om Västsaharakonflikten måste lösas. För mig står inte nödvändigtvis ”avancerad status” för ovillkorligt stöd för Marocko.

Hur ser livsmedels- och vattenförsörjningen i flyktinglägren ut för tillfället?

– Situationen är långt ifrån god. Du kanske har hört den senaste appell som ordföranden för Västsahariska röda halv-månen gjort, att det knappt finns något

att dela ut de närmaste månaderna. Livsmedelsbristen beror framför allt på de neddragningar som EU:s biståndsorgan ECHO har gjort, och att donationerna från givarländerna alltid kommer sent.

Hur ser den närmaste framtiden ut?

– Jag tror att om inget görs å det snaraste kan vi stå inför en svältsituation i lägren med alla de konsekvenser på flyktingarnas hälsa, särskilt barn, kvinnor och äldre, som en sådan innebär. När det gäller vattnet så måste jag säga att kvaliteten har försämrats på grund av brist på medel och självklart kan det också, oundvikligen, komma att påverka invånarnas hälsa.

FN:s säkerhetsråd har förlängt MINURSO:s mandat med ytterligare ett år, inte med sex månader som man brukar. Varför det?

– FN:s säkerhetsråd har inte förlängt MINURSO:s mandat med ett år, man har förlängt det västsahariska folkets lidande i över 17 år. Säkerhetsrådet är offer för några av sina medlemmars hotfulla beteende mot västsaharierna. Vi hoppas att de länderna ska kunna förstå att de inte har något att förlora på att stödja en fredlig lösning av konflikten, utifrån en fri och rättvis folkomröstning, precis om de själva beslutade 1991.

Erik Halkjaer

Bistånd levereras till flyktingarna. Bild: Marie Reinholdson

Cannabis

en marockansk
exportvara till Sverige

*"Marocko är en av
EU:s största externa
bidragstagare"*

Cirka 90 procent av all cannabis, hasch och marijuana, i Sverige kommer från Marocko. Cirka 80 procent av all cannabis i Europa kommer från Marocko.

Varje dag smugglas cirka 80 kilo cannabis in i Sverige till ett värde av åtta miljoner kronor.

2004 startade det så kallade Cannabisprojektet av Rikskriminalpolisen. Syftet var att kartlägga brottsorganisationer, som smugglar in cannabis via Spanien till Sverige.

"Med anledning av det stora problemet borde det därför vara stor politisk prioritering inom EU för att komma tillrätta med detta. Marocko är en av EU:s största externa bidragstagare", skriver Cannabisprojektet i sin slutrapport 2007.

"Marocko har ett stort problem av narkotikamissbruk, främst cannabisarts. Turistlandet Marocko är starkt präglad av narkotikakulturen som utgör en betydande motor för Marockos ekonomi. På Marockos gator säljs all narkotika av langare och narkotikamissbruket i samhället är mycket öppet. Försäljningen pågår ständigt och är mycket offensiv. Marockanska myndigheter tycks inte en avvaktande hållning avseende narkotikabekämpning. Det finns tecken som tyder på att toppar i olika samhällsfunktioner får del av den profit som marijuana och cannabisarts ger Marocko. Smugglingen går i stort sett utslutande via Spanien till övriga Europa."

Det är i de karga Rifbergen i nordöstra Marocko som odlingen sker bland de hundratusestals fattiga bönderna. En som deltog i polisens Cannabisprojekt och besökte denna del av Marocko var Walter Kegö.

– Kvinnorna slet på fälten, gubbarna rökte hasch på kafeerna och barnen vaknade fären. 50 procent av befolkningen är analfabeter, säger Walter Kegö som en beskrivning av verkligheten för cannabisodlarna i Rifbergen.

Kungens livvakt inblandad

Och det handlar om mycket pengar. En marockansk bonde får cirka 1 700 kronor

för ett kilo cannabis. Gatupriset i Sverige är cirka 100 000 kronor för ett kilo.

– Vi åkte ned till Marocko med förställningen att det marockanska kungahuset var inblandat i cannabishandeln, berättar Johan Nilsson, projektledare för Cannabisprojektet. Vi hade hört att berber i området hävdade att de genom ett kungligt dekret från den tidigare kungen, Hassan II, fått rättighet att odla och producera cannabis.

– Den bilden fick vi revidera. Visserligen är korruptionen mycket utbredd även högt upp i tjänstemannavärlden, men vi hittade inga belägg för att kungahuset är direkt inblandat. Däremot fick den nuvarande kung Mohammed VI:s närmaste man, chefen för livvakten, sparken för tre år sedan på grund av att han var inblandad i cannabishandeln.

– I stället för stora syndikat såg vi en mer harmlös småskalighet med mängder av bönder som via egna mellanhänder sålde vidare. En bonde tjänar kanske 20 000 kronor om året på den verksamheten, säger Johan Nilsson.

EU satsar på fel saker

– Det är när cannabisen når Europa som den verkligen grova organiserade brottsligheten tar över med stora ligor som opererar med närmast militära metoder.

– EU har satsat 10 miljoner euro på bland annat att borra brunnar, dra in el och bygga stenugnar i Rifbergen. Det är naturligtvis bra för befolkningen men det gynnar också odlandet av cannabis och det var väl kanske inte meningen. EU har också satsat på att plantera olivlundar, men det tar tio år för träden att växa upp, så de flesta brändes ned.

– En guvernör i en av provinserna drog år 2006 ihop militär och polis och körde ned stora delar av planteringarna med traktorer. Han var tydligen för effektiv, eftersom han senare omplacerades av de marockanska myndigheterna. Han kom för övrigt från den södra delen av Marocko, berättar Johan Nilsson.

Utbredd korruption

I en intervju i Radio ReageraMera den 27 oktober 2007 säger ambassadrådet vid

Sveriges ambassad i Rabat, Anna Block Mazoyer att Marocko är det fattigaste landet i Nordafrika, att turism, jordbruk, fosfat och fiske är de stora inkomstkällorna och att odling av cannabis är en möjlighet för bönder i fattiga bergstrakter att kunna få pengar till att skicka sina barn till skolan. Det är i första hand spanjorer och fransmän som står för smugglingen av cannabis till Europa, menar hon. Dessutom kan migranter på flykt till Europa fungera som kurirer, eftersom de ofta är i behov av pengar, säger hon.

Marockansk polis uppmanas av FN, USA och Europa att minska utförseln av cannabis.

Ambassadrådet säger också att korruptionen är utbredd i Marocko. Detta hindrar dock inte henne från att två månader senare den 19 december i en artikel i Etablering Utomlands uppmana svenska företag att etablera sig i Marocko eller via Marocko nå handel med USA.

– När projektet avslutades 2007 hade vi hittat 140 nätverk i Sverige som tillsammans tog in 25 ton cannabis i Sverige, säger Johan Nilsson.

Omfattningen var tio gånger större än man hade räknat med. Smugglingen sker mest med lastbilar via E6 och E4 och är helt affärsmässig.

– Tyvärr har väldigt lite skett med den information som vi överlämnade, säger Walter Kegö. Hasch är ofta inkörsporten till annan narkotika och därmed till grov brottslighet. Därför är det så viktigt att stoppa cannabisinflödet till Sverige. Tyvärr är inställningen till cannabis inte oomstridd i Sverige och ute i Europa. Det finns grupper som vill bagatellisera bruket av hasch. Men det gäller att se till att efterfrågan minskar. I Sverige är det tack och lov bara 5 procent av niondeklassare som har testat hasch, men detta kan ändra sig snabbt. I England, som har haft en mycket liberalare inställning, är siffran nu 30-40 procent. Det pågår en diskussion i England om detta, säger Walter Kegö.

Lena Thunberg

Jan Strömdahl, Föreningen Västsahara:

Stoppa EU:s planer för Marocko!

Marocko har länge lobbats för att bli mer eller mindre fullvärdig medlem i EU. Redan 1987 lämnades en medlemsansökan in som dock avlogs, eftersom Marocko inte är ett europeiskt land.

Den kungliga afrikanska diktaturen har dock kommit allt närmare det rika europeiska bordet. Man har ett associationsavtal sedan 2000 och stora bidrag, för närvarande cirka 6 miljarder kronor fram till 2013. Sedan ett år tillbaka förhandlar man om ett mycket omfattande avtal inom alla politiska områden som ska leda fram till en ställning som EU:s närmaste och mest favoriserade granne tillsammans med Israel.

Europeiska ledare från Spanien, Portugal och Frankrike prisar Marocko för fantastiska framsteg vad gäller sociala reformer, demokrati, kvinnans ställning, mänskliga rättigheter och så vidare. Det är som om de aldrig hört talas om Västsahara och det allt hårdare förtrycket av det västsahariska folket.

Frankrikes president Nicolas Sarkozy har lanserat idén om en Medelhavsunion av nordafrikanska stater. Det föll inte i så god jord hos Tyskland och andra EU-stater som skulle ställas utanför. Därför har kommissionen beslutat utveckla Barcelonaprocessen till en union för Medelhavet med alla EU-stater och grannarna runt Medelhavet som medlemmar. Sarkozy har också lovat att inom sitt halvår som EU:s ordförande få fram ett beslut om att göra Marocko till EU:s närmaste med avancerad status, ett EU-medlemskap "light".

Marockos intresse av att bli en del av den Europeiska Unionen är lätt att förstå. Man räknar med att det ska ge stora ekonomiska fördelar och starka politiska förbundna. Man räknar med att det i sin tur ska leda till att medlemmarna i EU ska acceptera den marockanska uppfattningen att Västsahara är en del av kungadömet. Marocko har dessutom för länge sedan valt att lämna den Afrikanska Unionen eftersom den erkänner den självständiga Västsahariska republiken.

EU:s uttalade intresse av att få med Marocko på vagnen är att få hjälp med

att stoppa flyktingar och terrorister, men från Frankrikes sida finns särskilda historiska och ekonomiska intressen.

Medlemmarna i det internationella nätverket Western Sahara Resource Watch, WSRW, beslutade i juli att genomföra en kampanj mot EU:s planer. Till att börja med tillskrevs alla europaparlamentariker på sitt eget språk med följande brev, undertecknat av nationella aktivister:

Bäste Europaparlamentariker!

Vi vill höra av oss till dig för att be dig framföra synpunkter till kommissionären för externa förbindelser angående förslaget att bevilja Marocko "avancerad status".

Marocko har ockuperat den större delen av Västsahara sedan 1975. Västsahariska medborgare som motsätter sig ockupationen tvingas leva i skräck och rädsla. Det finns omfattande bevis för tortyr, våldtäkt, godtyckliga fängslanden och förfälskade rättegångar mot västsaharier. Detta har dokumenterats av organisationer som Human Rights Watch, Amnesty International och FN:s kommissionär för mänskliga rättigheter.

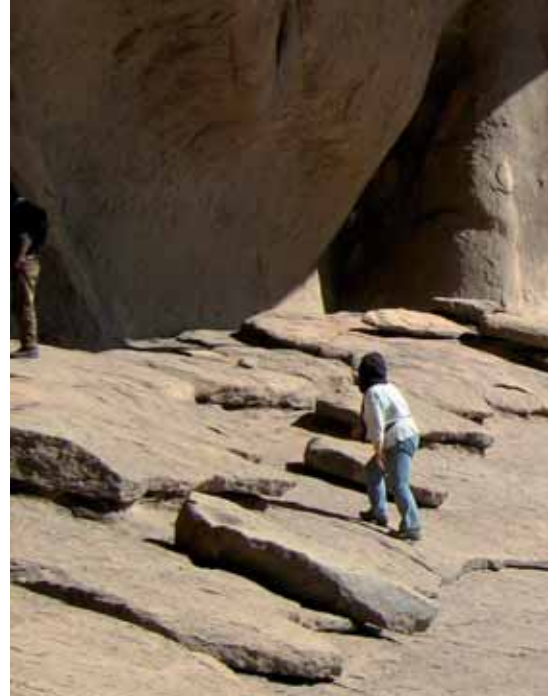
Trots detta överväger EU att ytterligare fördjupa sina förbindelser med Marocko. Det är märkligt att en organisation som säger sig hylla de mänskliga rättigheterna, kan göra detta så länge den brutala ockupationen pågår.

Vi vädjar till dig att skriva till kommissionären för externa förbindelser, Benita Ferrero-Waldner, och kräva att EU försvarar sina grundläggande principer och genomför en fullständig kartläggning av de brott mot mänskliga rättigheter som begåtts av de marockanska myndigheterna mot västsahariska medborgare.

Nu hoppas vi att de svenska europaparlamentarikerna följer upp sin linje från behandlingen av fiskeavtalet och går emot planerna på att gynna Marocko så länge den folkrättsvidriga ockupationen pågår.

Det allra bästa svaret till Marocko och de döva sydeuropeerna vore att instämma i det afrikanska erkännandet av Västsahara.

Jan Strömdahl

Unika klippmålningar

FN-personal har vandaliserat och förstört unika klippmålningar i norra Västsahara. De har ristat in och målat över 5 000 år gamla målningar, som forskare är på väg att kartlägga.

Sahara har inte alltid varit en öken. Tills för 5 000 år sedan förde monsunvinden sommartid med sig nederbörd in i centrala Sahara. På vintrarna regnade det regelbundet. Det fuktiga klimatet skapade ett landskap av savanner, sjöar och floder. Detta gav goda förutsättningar för både mänskligt liv och djurliv. Den hastiga och svåra uttorkningen av Sahara omkring år 3000 före Kristus ger möjlighet för forskare att studera hur befolkning reagerar på dramatiska klimat- och miljöförändringar.

Den brittiske klimatforskaren och arkeologen Nick Brooks, ansvarig för Västsaharaprojektet vid University of East Anglia, har sedan 1999 bedrivit och lett fältstudier av områden i den fria delen av Västsahara. Syftet har varit att studera förhistorisk och tidig historisk tid i norra Afrika och att undersöka klimatförändringarnas påverkan på människan. Polisario Front är samarbetspartner i projektet.

Forskarna i Västsaharaprojektet har koncentrerat sig på att jämföra främst två platser i den fria Polisario-kontrollerade delen av Västsahara, som ligger väster om

Sahara är inte bara sand. Granitklippor är prydda med 5 000 år gamla målningar, som har vandaliserats av FN-personal. Bild: Nick Brooks

Målningar förstörda av FN-personal

den minerade och radarövervakade mur som Marocko byggt genom hela Västsahara i nord-sydlig riktning. Den ena platsen ligger i den norra delen av Västsahara nära Tifariti, där Polisario har sitt militära högkvarter och där också FN-styrkan MINURSO har en av sina posteringar. Den andra platsen ligger i den södra delen i Lajuad. Forskarna kartlägger bland annat hållristningar, klippmålningar, gravstenar, gravplatser och rester från boplatser.

Terrängen i den norra delen av den fria delen av Västsahara består av sand och grusslätter samt sandsten och granit. Förhöjningar består av kalk som är rik på fossil. Området är rikt på stora uttorkade flodfåror. Den nordvästra delen karaktäriseras av bergig terräng. Hållristningar förekommer rikligt och i många olika stilar, vilket tyder på en lång tradition. Den årliga genomsnittsnederbörden i denna

Förstörda klippmålningar. Bild: Nick Brooks

del är 35mm. När det har regnat liknar många områden savanner.

Den sydligaste delen, Tiris, är mycket torrare och består av sand och grusslätter. Granitklippor sticker upp isolerade eller i grupper. Där finns rikligt med fornlämningar.

Klippmålningarna föreställer främst vilda djur som giraffer, elefanter, gaseller, antiloper, bufflar, noshörningar, strutsar men även husdjur och människor.

Det stora problemet är att bevara dessa unika historiska fornlämningar. Det otillgängliga området samt kriget som pågått har på sätt och vis skyddat området.

Vandalism från FN-personal

I januari 2008 redogjorde The Times för en rapport av Nick Brooks och Joaquim Soler, universitet i Girona i Spanien. Där avslöjas att FN-soldater från MINURSO-styrkan under de senaste två åren vandaliserat flera av hållristningarna och klippmålningarna. Graffitin, som ibland är en meter hög har sprayats med markeringsfärg på konstverken i Lajuad, en isolerad plats som kallas Djävulsberget och som bland den västsahariska befolkningen har en mytisk och kulturell betydelse.

En kroatisk fredsfrämjare har krafsat "Petar CroArmy" över ett ansikte. Kyrilliska bokstäver finns också. En ryss från MINURSO:s bas i Aguanit, Mahmoud från Egypten, majoren Issa från Kenya och Ibrahim är andra personer från FN-

styrkan som har vandaliserat dessa unika fornlämningar.

Julian Harston, FN:s representant för Västsahara och chef för MINURSO uppgav att han var förfärad efter att ha sett två av de förstörda platserna. Han sa också att FN skulle vidta åtgärder mot personalen.

Svalt intresse från UNESCO

Mellan 1975 och fram till eldupphör 1991 var Västsahara helt stängt för arkeologer på grund av det pågående kriget med Marocko. Numera är den Marocko-ockuperade västra delen starkt militariserad. Den Polisario-kontrollerade delen är svår att nå, eftersom man måste resa från flyktinglägren i Algeriet eller från Mauretanien utan vägar. Polisario och den västsahariska staten har dock efter förmåga bistått arkeologerna.

Finansieringen av forskningsprojektet har inte varit utan problem. De välrenommerade Royal Geographical Society och British Academy beviljade inga bidrag till forskningen 2006, troligen av politiska skäl, skriver Nick Brooks på sin blogg.

Där rapporterar han också att UNESCO, som fått en begäran av forskarna och den västsahariska regeringen att hållristningarna och de arkeologiskt viktiga fyndplatserna ska betraktas som världsarv, har visat ett mycket svalt intresse och svarat undvikande på förfrågan.

Lena Thunberg

Västsahara-arbetet lägger in en högre växel!

Solidariteten med Västsaharas krav på självständighet och frihet går över parti-gränserna. Den når steg för steg nya grupper. Nybildade VästsaharaAktionen vill åstadkomma ett bredare och djupare genomslag för det informations- och opinionsarbetet som redan pågår, och hjälpa till att sätta fart på FN:s fredsprocess som fått saboteras av ockupationsmakten Marocko.

VästsaharaAktionens plattform stöds av 25 organisationer, däribland sex av riksdagspartiernas ungdomsförbund. Grundorganisationen på riksnivå börjar ta form. Nu gäller det att få igång det lokala solidaritetsarbetet, att informera, väcka opinion och ge konkret och materiellt stöd.

Vi kan bygga på erfarenheterna från det framgångsrika anti-apartheidarbetet och vår föregångare Isolera Sydafrika-Kommittén, ISAK. Samtidigt kan vi dra fördel av de nya arbetsmetoder som Internet har

öppnat för oss. De gör det lättare att jobba på hemmaplan för Västsahara, på även små orter, och gärna tillsammans med andra som tillhör VästsaharaAktionens medlemmar.

Självbestämmande, folkomröstning och slut på Marockos illegala ockupation är de självklara politiska kraven. Tills de uppfyllts måste vi bekämpa brotten mot de mänskliga rättigheterna i de ockuperade områdena, liksom den växande plundringen av Västsaharas naturresurser. Där deltar ett stort antal utländska företag, även svenska, för att få del av de stora ekonomiska vinsterna.

Aktionen vill naturligtvis ha ännu fler medlemmar. Det finns plats för alla organisationer som vill

- bidra till en avkolonisering, demokrati och självbestämmande
- bekämpa diskriminering, rasism och förtryck

- arbeta för demokrati och mänskliga rättigheter

- försvara folkrätten som hotas av de stora makternas godtycke
- förebygga väpnade konflikter
- bidra med humanitärt stöd

Alltså väl de flesta i FolkrörelseSverige. Frihet för Västsahara kan bli en viktig symbol i kampen för internationell solidaritet och en bättre, fredligare värld. Redan att en organisation stödjer Aktionens plattform stärker vårt arbete. Nästa viktiga insatsnivå är att informera de egna medlemmarna. Sedan finns många andra spännande uppgifter att ta itu med, om tid och kraft tillåter!

Se mer på VästsaharaAktionens hemsida: www.vastsaharaaktionen.se.

Sören Lindh
VästsaharaAktionen

Västsahariska kvinnor i flyktinglägren. Bild: Martin Wikström

VILL DU VETA MER?

**Tidskriften Västsahara/
Föreningen Västsahara**
nyheter, bakgrund,
informationsmaterial
www.vastsahara.net

arso
bakgrund och nyheter på
engelska
www.arso.org

ASVDH
västsaharisk människor-
rättsorganisation
www.asvdh.net

**Stöttekomiteen för Vest-
Sahara**
kontinuerlig uppdatering
av nyheter
www.vest-sahara.no

SPS, Sahara Press Service
rapporterar från de
västsahariska
flyktinglägren
www.spsrasd.info

VästsaharaAktionen
25 medlemsorganisationers
kampanjsida
nyheter, bakgrund,
plattform
www.vastsaharaaktionen.se

**Solidaritetskommittén vid
Jakobsbergs Folkhögskola**
www.vastsahara.org

Polisario Front
Tel 08-315610

Att beställa
(vastsahara@brevet.nu)

Informationsfolder
2006, gratis

Vykort, 2:-

**Västsahara - Afrikas sista
koloni**
Lena Thunberg, 2004, 70:-

Sahara Maraton
Fredrik och Johan Persson,
dvd, 18 min, 2004, 150:-

Att läsa

**Pojken som levde med
strutsar**
Monica Zak, 2001

**Endgame in the Western
Sahara - What future for
Africa's last colony?**
Toby Shelley, 2004

**International Law and the
Question of Western
Sahara**
Karin Arts, Pedro Pinto
Leite, 2007

**Glöm inte att
prenumerera!**

Fyra nummer per år.
Privatpersoner 100:-
Organisationer 125:-
Utland 175:-
Pg 204003-8

FAKTA OM VÄSTSAHARA

Västsahara är till två tredjedelar ockuperat av Marocko sedan 1975. De västsaharier som lyckades fly bor sedan dess i flyktingläger i Algeriet.

Västsahara, som var en spansk koloni, står på FN:s lista över länder som ska avkoloniseras. Sedan 1991 finns en FN-styrka på plats för att genomföra en folkomröstning om Västsaharas självständighet. Vapenvila råder mellan Marocko och den västsahariska befrielseörelsen Polisario sedan dess. Någon folkomröstning har dock inte ägt rum på grund av Marockos vägran att acceptera ett självständigt Västsahara.

Frankrike och USA är Marockos främsta supportrar. Marocko är en av EU:s största mottagare av ekonomiskt stöd. I maj 2006 undertecknade EU ett sensationellt fiskeavtal med Marocko, där de västsahariska vattnen är inkluderade. Detta strider mot internationell lag.

Sedan maj 2005 har det marockanska förtrycket mot den västsahariska befolkningen i de ockuperade delarna ökat.

SSU kräver:

Stoppa Marockos kränkningar av Västsahara

”Marockos övergrepp mot Västsaharas folk fortsätter. Ockupationsmaktens brott mot de mänskliga rättigheterna blir allt fler och exploateringen av västsahariska resurser ökar. Samtidigt förbereder EU:s utrikesministrar ett förmånligt partnerskapsavtal för

Marocko. SSU kräver att övergreppen på Västsaharas folk upphör, att Västsaharas naturresurser ska tillfalla västsaharierna och att EU erkänner ett fritt Västsahara.”

ur pressmeddelande från SSU augusti 2008